O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№ 60310100-1.17.
«29» 08 2024yil

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
q.x.f.d.,professor
A.A.Elmurodov
«29» 08 2024yil

MINTAQAVIY IQTISODIYOT

FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUSI)
(Sirtqi ta’lim 4-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	300000 - Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta’lim sohasi:	310000 - Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60310100 - Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand –2024

Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;
4 (yaxshi) baho:
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;
3 (qoniqarli) baho;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o‘zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo‘lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fanning ishchi o‘quv dasturi (sillabusi) 202_ yilda tasdiqlangan o‘quv reja va 2023 yildagi fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Salamov I. – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, i.f.n.,

Janibekov F.– SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi katta o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

Mirzaev Q.J. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, i.f.d., professor

Boboxolov Sh.B. - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti “Iqtisodiyot, barqaror qishloq xo‘jaligi va raqamli texnologiyalar kafedrasi mudiri, i.f.f.d. (PhD).

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 202_ yil “____” ________dagi “____”__-son yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ________________ **Eshmuradov U.T.**

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Iqtisodiyot” fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (202_ yil _____ _________dagi ____ -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi: ________________ **Alikulov A.I.**

Kelishildi:
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i, professor v.b. ________________ **Ro‘ziqulov R.F.**

25	Mintaqada sanoat tarmoqlarini rivojlanishi va ularni joylashtirish.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Dekabr 2024	6
26	Mintaqada qishloq xo'jaligining xududiy ixtisoslashuvi va uni rivojlantirish.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Dekabr 2024	8
Jami:				**152**

VII. Adabiyotlar.

Asosiy adabiyotlar

1. Djumayev Z.A. Makroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma.- T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2018.
2. Якубов И.О., Исломов А.А., Суннатов М.Н. "Минтақавий иқтисодиёт" -Т.: ТДИУ, 2019. -228б.
3. Rahimova M.R., Ishmuxamedov A.E. Mintaqaviy iqtisodiyot. O'quv qo'llanma.- T.: TDIU 2010.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
2. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6. Кушлин В.И. Государственное регулирование экономике: Учебник. -М.: Экономика, 2014.
7. To'xliyev N., Xolmatov N., Ermatov Sh., Haqberdiyev Q. O'zbekiston iqtisodiyoti. Darslik. -T.: O'zbekiston NMIU, 2018.
8. Региональная экономика: Учебник для вузов/ Т.Г. Морозова, М.П. Победина, Г.Б. Поляк и др.; Под ред. проф. Т.Г. Морозовой. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ, 2001.

Axborot manbaalari

1.www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2.www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlar olish;

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: **MINIQM3406**
Fan nomi: **Mintaqaviy iqtisodiyot**
Semestr/ yil: **7-semestr/2024-2025 o'quv yili**
Kafedra: **Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi**
Soatlar/ kreditlar:**6,0 ECTS (28 auditoriya soati, 152 soat mustaqil ta'lim)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
10	15	152	180

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi

Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMCHBU, 5-o'quv binosi, 521-xona**
Telefon: +99891-551-32-32 ish telefoni; mobil: +99899-937-31-31
E.mail. Janibekov-faxriddin mail.ru
Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda mintaqaviy iqtisodiyotning mohiyati, mintaqalarning turli tabiiy – iqlim sharoitlari, iqtisodiy salohiyatlarini, bozor islohotlarini amalga oshirish avvalo hududiy darajada namoyon bo'lishini, mavjud ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal etishda hududiy boshqaruv organlari ma'suliyati va ularning vakolatlarini kengayishini hamda muhim iqtisodiy masalalar tarmoq, umumrespublika miqyosidan hududiy darajaga o'tkazilishini amalda qanday borayotganini o'rgatish bo'yicha yo'nalish ixtisosligiga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdan iborat.

II. Fanning vazifasi – «mintaqaviy iqtisodiyot» tushunchasini, mohiyatini, turli mintaqalarning geografik o'rni, tabiiy sharoiti, resurslari, ixtisoslashuvdagi farqli va o'xshash tomonlarini aniqlab, ularni xususiyalarini tahlil qilishga o'rgatish, mamlakat hududi va uning mintaqalarini tabiiy-resurs salohiyatini, rivojlanish darajasini, yetakchi tarmoqlar joylashuvi haqida tushuncha berish, har bir mintaqaning tabiiy-iqtisodiy, demografik, ekologik va boshqa xususiyatlarini hisobga olgan holda iqtisodiyotni yuksaltirish bo'yicha vazifalarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi bilan mushtarak holda amalga oshirishning o'ziga xos xususiyatlarini o'rgatishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

-mintaqaviy iqtisodiyot, holatiy, tashkiliy—huquqiy hamda institutsional xususiyatlarini inobatga olgan holda vaziyatlarni to'g'ri modellashtirish, raqamli iqtisodiyot infratuzilmasini tashkil etish, blokcheyn texnologiyalarning mohiyatini anglab yetish, global axborot resurs bazalaridan samarali foydalanish usul va

yo‘llarini bilish a ulardan foydalana olishi

-“Mintaqaviy iqtisodiyot” fani talabalami nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi. Fan bo‘yicha talabalaming bilim, ko‘nikma va malakalariga quyidagi talablar qo‘yiladi. Talaba: - mintaqaviy iqtisodiyotning mohiyati, Mintaqalarda fuqarolik institutlarini shakllantirish, fuqarolarning erkinliklarini ta’minlash, iqtisodiy kategoriyalar to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lishi, startaplarni ishlab chiqish va amalga oshirish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;***

- Hududlarda transport va kommunikastiya sohasini, ijtimoiy sohani, ko‘p mehnat talab etadigan sohani, mintaqalaming turli tabiiy - iqlim sharoitlari, bozor islohotlarini amalga oshirishning xususiyatlarini bilislii va ulardan foydalana olishi;

- talaba iqtisodiy hodisa va jarayonlami tahlil qilish usullarini qo‘llash, iqtisodiy muammolar bo‘yicha echimlar qabul qilish кonikmalariga ega bo‘lishi kerak.

- talaba iqtisodiy hodisa va jarayonlami tahlil qilish usullarini qo‘llash, iqtisodiy muammolar bo‘yicha echimlar qabul qilish кo‘nikmalariga ega bo'lishi kerak modellaridan samarali foydalanish ***malakasiga ega bo‘lishi kerak.***

IV.O‘qitish usullari:

Fanni o‘qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta’limning ommaviy shakllari bilan bog‘lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg‘ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O‘quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o‘zlashtirish uchun ko‘rgazmali qurollar o‘qitishning texnik vositalari, marketing fanidan tayyorlangan ma’ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma’ruza mashg‘ulotlarida ilg‘or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

“Mintaqaviy iqtisodiyot” kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo‘naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta’limni tashkil etish.

Muammoli ta’lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. “Mintaqaviy iqtisodiyot” fanidan rejalashtirilgan ma’ruza mashg‘ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma’ruza mashg‘ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1-modul. Kirish. Mintaqaviy iqtisodiyot”ning predmeti, maqsadi va vazifalari.			
1.1.	Mintaqaviy iqtisodiyotning tadqiqot usullari. Ishlab chiqaruvchi	1.1.1. “Mintaqa” tushunchasi, mintaqalarning milliy iqtisodiyotni rivojlanishdagi roli va ahamiyati. 1.1.2. Alohida hududlar doirasida ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish.	2

	siyosatining asosiy yo‘nalishlari.	amaliy topshiriqlarni bajarish	2024	
12.	Mintaqalarning iqtisodiy xavfsizligini mustahkamlash	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Oktabr 2024	6
13.	O‘zbekiston Respublikasi korxonalarining xorijiy bozordagi strategik liniyalari.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Noyabr 2024	8
14.	Jahon bozorining o‘ziga xos xususiyatlari..	Referat yozib, tayyorlash	Noyabr 2024	6
15.	Mintaqalar ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida davlatning mintaqaviy siyosati.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Noyabr 2024	6
16.	O‘zbekiston tashqi iqtisodiy aloqalarining mohiyati.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr 2024	4
17.	Mintaqalarda raqobatdoshlik va raqobat ustunliklari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr 2024	8
18.	Iqtisodiy diagnostika va uni amalga oshirish texnologiyalari.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Noyabr 2024	4
19	Mintaqada qishloq xo‘jalik maxsulotlarini eksporti va uni ko‘paytirish chora tadbirlari.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Noyabr 2024	4
20	Orolbo‘yi mintaqasida ekoligik inqirozni oldini olish borasida olib borilayotgan chora tadbirlar.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr 2024	6
21	Mintaqada suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish borasida qilinayotgan ishlar va belgilangan vazifalar.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Dekabr 2024	6
22	Mintaqada er resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish yo‘llari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Dekabr 2024	8
23	Markaziy osiyo mamlakatlarida suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish borasida qilinayotgan ishlar va belgilangan vazifalar.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Dekabr 2024	6
24	.Mintaqada mehnat bozori va uni tartibga solish chora tadbirlari.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Dekabr 2024	6

26.Mintaqada raqobatni rivojlantirishninh ustuvor yo'nalishlari. 27.Mintaqada o'rmonchilik va uning barqaror rivojlantirish chora tadbirlari. 29.Markaziy osiyo mintaqasi mamlakatlarining sanoatlashush darajasi. 30.Mintaqa chorvachiligi va uni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar. 31.Mintaqalarda oziq- ovqat xavfsizligini taminlash va bu borada olib borilayotgan davlat siyosati. 32.Mintaqada qishloq xo'jalik maxsulotlarini eksporti va uni ko'paytirish chora tadbirlari. 33.Mintaqada qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish borasida olib borilayotgan ishlar samaradorligi. 34.Mintaqada paxta etishtirish va uni qayta ishlash borasida qilinayotgan ishlar. 35. Mintaqada g'alla ishlab chiqarish va g'alla mustaqilligiga erishish borasida amalga oshirilgan chora tadbirlar.

VI. "Mintaqaviy iqtisodiyot" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddati	Soat
1.	Mintaqaviy iqtisodiyot"ning predmeti, maqsadi va vazifalari.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Sentabr 2024	6
2.	Mintaqada ishlab chiqaruvchi kuchlar.	Adabiyotlardan foydalanib referatlar tayyorlash	Sentabr 2024	6
3.	O'zbekistoning ma'muriy-hududiy tuzilishi.	Adabiyotlardan foydalanib referatlar tayyorlash	Sentabr 2024	6
4.	Mintaqaviy rivojlanishning asosiy ko'rsatkichlari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Sentabr 2024	4
5.	Mintaqalar tabiiy-resurs salohiyati.	Adabiyotlardan foydalanib referatlar tayyorlash	Oktabr 2024	6
6.	Aholining hududiy joylashuvi.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Oktabr 2024	8
7.	O'zbekiston sanoatining mintaqaviy jihatlari	Adabiyotlardan foydalanib referatlar tayyorlash	Oktabr 2024	6
8.	Mamlakat agrosanoat majmuaisi va uning rivojlanishidagi mintaqaviy xususiyatlar.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Oktabr 2024	4
9.	Axborot kommunikatsiyalari tushinchasi va uning mazmun mohiyati.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Oktabr 2024	6
10.	Davlat hokimiyatining turli pog'onalari o'rtasida vakolatlarni taqsimlashning vazifalari.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	Oktabr 2024	8
11.	Mamlakat mintaqaviy	Adabiyotlardan foydalanib,	Oktabr	6

	kuchlarni joylashtirish qonuniyatlari va tamoyillari.	1.1.3.Ishlab chiqarish chiqarish kuchlari va ularni joylashtirish to‘g‘risida tushincha.	
1.2.	Mintaqaviy rivojlanishning asosiy ko‘rsatkichlari.	1.2.1. Mintaqa iqtisodiyotini tahlil qilishning statistik bazasi. 1.2.2. Hududlarning iqtisodiy reytingini baholash. 1.2.3 O‘zbekiston hududlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish dinamikasi. 1.2.4. O‘zbekiston hududlarining diagnostikadan o‘tkazishning asosiy xususiyatlari.	2
2-modul. Mintaqaviy diagnostika va uning mohiyati			
2.1.	Mintaqalar tabiiy-resurs salohiyati.	2.1.1.Mintaqalarning tabiiy resurs salohiyati. 2.1.2. Mineral xom ashyo resurslari. 2.1.3. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish. 2.1.4. Xalq xo‘jaligi talabini an’anaviy turdagi mineral-xom ashyolar bilan to‘liq ta’minlash.	2
2.2.	Mintaqalar aholisi va mehnat resurslari.	2.2.1. Aholining hududiy joylashuvi. 2.2.2 Mamlakat aholisining hududiy tarkibi. 2.2.3.Aholining tabiiy harakati va undagi o‘zgarishlar. 2.2.4. Mehnat resurslari va ularning rivojlanish xususiyatlari.	2
2.3.	Mintaqa iqtisodiyotini tartibga solishning xorij tajribasi.	2.3.1. Xorij tajribasini uziga xos xususiyatlari. 2.3.2. Mamlakat agrosanoat majmuaisi va uning rivojlanishidagi mintaqaviy xususiyatlar. 2.3.3. Mintaqa iqtisodiyotini tartibga solishning rivojlangan davlatlar tajribasi va ushbu jarayonlarning mamlakatimizda qo‘llash usullari. 2.3.4. Mintaqa iqtisodiyotini tartibga solishning xorij tajribasida davlatning roli.	2
Jami:			**10**

5.2. “Mintaqaviy iqtisodiyot” fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg‘ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg‘ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Mintaqaviy iqtisodiyotning tadqiqot usullari.	1.1. “Mintaqa” tushunchasi, mintaqalarning milliy iqtisodiyotni rivojlanishdagi roli va ahamiyati. 1.2. Mintaqaviy iqtisodiyot fanining fanlar tizimida tutgan o‘rni. 1.3. Mintaqaviy iqtisodiyotning tadqiqot usullari. 1.4. Alohida hududlar doirasida ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish.	2
2.	Ishlab chiqaruvchi	2.1. Ishlab chiqarish kuchlari va ularni joylashtirish	2